

داوری تجاری بین‌المللی

مؤلف

داریوش مقامی نیا

www.ketab.ir

ویراستار

مجید مرادی ده‌مجنونی

انتشارات قانون یار

۱۴۰۰

سرشناسه	: مقامی نیا، داریوش، ۱۳۶۳ -
عنوان قراردادی	: ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: داوری تجاری بین المللی / داریوش مقامی نیا؛ ویراستار داریوش مرادی ده مجنون.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۶۷-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: داوری بین المللی تجاری International commercial arbitration داوری بین المللی تجاری -- ایران International commercial arbitration-- Iran مرادی ده مجنون، مجید، ۱۳۵۹ - ویراستار K۳۴۰۰ ۳۴۱/۵۲۲ ۸۷۸۴۸۹۱ فیبا
شماره افزوده	
رده بندی کنگره	
رده بندی دیویی	
شماره کتابشناسی ملی	
اطلاعات رکورد کتابشناسی	

انتشارات قانون یار

داوری تجاری بین المللی

تألیف: داریوش مقامی نیا

ویراستار: مجید مرادی ده مجنون

ناشر: انتشارات قانون یار

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۶۷-۷

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۱
----------------	----

فصل اول

بررسی و شناخت اصول کلی در راستای داور و تعیین داور	۱۳
بند اول: داور منفرد	۱۵
بند دوم: هیأت داورى سه نفره	۱۶
بند سوم: عدد فرد دیوان داورى	۱۶
بند چهارم: پنج داور یا بیشتر	۱۷
بخش دوم: بررسی و شناخت شرایط داوران	۱۷
بند اول: تخصص	۱۹
بند دوم: شخص حقیقی	۲۰
بند سوم: مهارت زبان	۲۰
بند چهارم: صلاحیت حقوقی	۲۱
بخش سوم: تعیین داور بر اساس اراده و خواست طرفین	۲۱
بند اول: نقش طرفین اختلاف	۲۲
بند دوم: نقش مقام ناصب	۲۲
بند سوم: نقش دادگاه‌های ملی	۲۳
بخش چهارم: طرق و روش‌های تعیین داور	۲۵
بند اول: تعیین داور منفرد	۲۵
بند دوم: تعیین دیوان داورى سه نفره	۳۰
بخش پنجم: محدودیت‌های آزادی اشخاص در تعیین داور	۳۳

فصل دوم

بررسی و تحلیل حقوقی انتخاب داور بر اساس قوانین موجود	۳۵
--	----

- بخش اول: انتخاب داوران قبل از بروز اختلاف از سوی طرفین ۳۵
- بند اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران ۳۵
- بند دوم: قانون داوری نمونه آنسیترال ۳۸
- بند سوم: قواعد داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۳۹
- بند چهارم: قانون داوری آلمان ۴۰
- بخش دوم: انتخاب داوران بعد از بروز اختلاف از سوی طرفین ۴۱
- بند اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران ۴۱
- بند دوم: قانون داوری نمونه آنسیترال ۴۲
- بند سوم: قواعد داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۴۲
- بخش سوم: انتخاب داوران بعد از بروز اختلاف و عدم توافق طرفین بر تعیین داور ۴۳
- بند اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران ۴۴
- بند دوم: قانون داوری نمونه آنسیترال ۴۶
- بند سوم: قواعد داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۴۶
- بخش چهارم: انتخاب داوران در صورت وجود بیش از دو طرف اختلاف ۴۷
- بند اول: قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران ۴۸
- بند دوم: قانون داوری نمونه آنسیترال ۴۸
- بند سوم: قواعد داوری اتاق بازرگانی بین‌المللی ۴۹
- بند چهارم: دیوان داوری بین‌المللی لندن ۵۰
- بند پنجم: قوانین و مقررات مرکز داوری و میانجیگری بلژیک ۵۰
- بند ششم: قوانین مرکز داوری بین‌المللی وین ۵۱

فصل سوم

بررسی و شناخت وظایف و اختیارات داوران و حدود و ثغور وظایف و اختیارات آن‌ها . ۵۳

- بخش اول: بررسی و شناخت وظایف داوران ۵۳
- بند اول: مفهوم بی‌طرفی ۵۴

بند دوم: مفهوم استقلال	۵۵
بند سوم: معیارهای کلی راجع به بی طرفی و استقلال داور	۵۶
بند چهارم: استفاده عملی از معیارهای راجع به استقلال و بی طرفی	۵۹
بند پنجم: استقلال و بی طرفی داوران در قوانین داوری	۶۱
بخش دوم: اصل ابلاغ صحیح و رعایت رفتار مساوی و حق دفاع	۶۳
بند اول: اصل ابلاغ صحیح	۶۴
بند دوم: اصل رفتار مساوی و رعایت حق دفاع	۶۷
بخش سوم: محرمانه بودن داوری به عنوان یک اصل مهم	۶۹
بند اول: ضمانت اجرای عدم رعایت قاعده‌ی محرمانه بودن داوری	۷۰
بند دوم: اصل محرمانه بودن در قوانین داوری	۷۲
بخش چهارم: بررسی و شناخت اختیارات داوران در خصوص تعیین مکان و زبان داوری	۷۷
بند اول: مکان داوری	۷۷
بند دوم: زبان داوری	۸۰
بخش پنجم: اصول کلی تعیین قانون حاکم بر دعوا	۸۱
بند اول: قانون حاکم بر موافقت‌نامه داوری	۸۲
بند دوم: قانون حاکم بر آیین رسیدگی داوری	۸۳
بند سوم: قانون حاکم بر ماهیت اختلاف	۸۵
بخش ششم: صدور دستور موقت و اقدامات تأمینی	۸۹
بند اول: اختیار کلی صدور اقدامات موقت	۹۰
بند دوم: دستور موقت در قوانین داوری	۹۱
گفتار چهارم: تعیین مدت زمان رسیدگی و تغییر آن	۹۴
بخش هفتم: بازدید و بازرسی از اماکن و انجام تحقیقات لازم	۹۵
بخش هشتم: تشکیل جلسه آماده‌سازی	۹۶
بخش نهم: استماع اظهارات طرفین و شهود و رسیدگی در مورد آن‌ها	۹۷
بند اول: لزوم تشکیل جلسه	۹۷

بند دوم: برنامه‌ریزی جلسه استماع	۹۸
بخش دهم: صدور رأی داوری به عنوان آخرین اقدام داور در راستای داوری	۹۸
بند اول: انواع رأی	۹۹
بند دوم: اکثریت یا اتفاق آراء	۱۰۲
بند سوم: شرایط و محتوای رأی داوری	۱۰۴
بند چهارم: ثبت رأی	۱۰۷
بند پنجم: ابلاغ رأی	۱۰۷
بند ششم: اصلاح، تفسیر و تکمیل رأی	۱۰۸
منابع و مأخذ	۱۱۳

پیشگفتار

رسیدگی به داوری و اختلافات، معمولاً توسط دادگاه‌ها انجام می‌شود. این موضوع می‌تواند از سوی اشخاصی که طرفین اختلاف در مورد آن‌ها و رأیشان، تراضی نموده‌اند، نیز به عمل می‌آید. به این نوع دادرسی خصوصی، داوری گویند. داوری راه و شیوه‌ای مبتنی بر تراضی طرفین اختلاف است که این رضایت، در قرارداد داوری ابراز می‌شود. قرارداد داوری، ممکن است شرط داوری را نیز در برگیرد پس محدوده عام‌تر از قرارداد را دارد. شرط داوری زمانی است که اختلافی بین طرفین وجود ندارد، حتی ممکن است هرگز هم اختلافی پدید نیاید. امروزه داوری در حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی نقش بسزایی دارد و مزایای استفاده از داوری به‌عنوان یکی از بهترین شیوه‌های جایگزین حل و فصل اختلافات، موجب گرایش روزافزون تجار به آن گردیده است. داور در جریان رسیدگی این اختیار را دارد که در مورد پاره‌ای از امور تصمیم‌گیری نماید. این که داور یا هیأت داوری در چه زمینه‌ای حق اظهارنظر و اتخاذ تصمیم دارد، در ابتدا بستگی به توافق طرفین دارد و در مواردی نیز بستگی به نظر داور دارد، در صورت عدم توافق طرفین، این قانون حاکم است که مشخص می‌کند که داور دارای چه اختیاراتی می‌باشد، که از جمله مهم‌ترین این اختیارات می‌توان به تعیین زبان و مکان داوری، تعیین قانون حاکم، صدور دستور موقت و اقدامات تأمینی نام برد. تجارت بین‌المللی، سابقه‌ی طولانی دارد و ملت‌ها از دیرباز برای برآوردن نیازها و دستیابی به کالا و خدمات، به مبادله خارجی پرداخته‌اند. تنظیم مقررات مختلف تجاری در سطح ملی، قراردادهای بین‌المللی را در معرض، مقررات مختلف و متعارض قرار می‌دهد. طرفین در قراردادهای تجاری بین‌المللی، همه جزییات روابط خود را در قرارداد پیش‌بینی می‌نمایند ولی بازهم جلوگیری از بروز اختلافات تجاری ممکن نیست، راهکارهایی خاص برای رسیدگی به اختلافات تجاری بین‌المللی وجود دارد. هیچ‌کدام از طرفین حاضر نیستند، که حاکمیت محاکم کشور مقابل را بپذیرند، پس به سمت داوری تجاری متمایل می‌شوند. با گسترش تجارت، خواه ناخواه اختلافات حقوقی بین اتباع دولت‌های مختلف نیز به همان نسبت افزایش یافته و در خصوص حل و فصل این اختلافات، داوری تجاری بین الملل بیش از رجوع به دادگاه‌های عمومی مورد استقبال قرار گرفته است. به واقعیت پیوستن مزایای داوری تا حد زیادی بستگی به

شخصى (اعم از حقيقى و حقوقى) دارد كه به عنوان داور تعيين شده است. از آن جا كه داورى، مبتنى بر قرارداد است طرفين اصولاً آزاد هستند داور يا داوران خود را انتخاب كنند. آنان مى توانند هر كسى را كه واجد اهليت قانونى است جدائى از شرايط و خصوصيات خاص او بنا بر روشى كه خود تمايل دارند تعيين نمايند تا به عنوان داور عمل كند. تنوع موضوع اختلافات محتمل و بالقوه شناسايى داور كامل براى همه پرونده ها را غير ممكن مى سازد. با اين حال چند موضوع وجود دارد كه طرف ها بايد در انتخاب خود مورد توجه قرار دهند چرا كه پاره اى از اوصاف و خصوصيات در اكثر پرونده ها مفيد است كه از جمله به اهليت و تابعيت داوران مى توان اشاره كرد. طرفين اختلاف اين اختيار را دارند كه تعداد داوران را انتخاب نمايند.